

Vandalisme, incivisme i mala educació a les escoles

L'escolarització del civisme

És sensat que el Govern prepari una assignatura sòlida per reintroduir la bona conducta

SALVADOR
Giner

La progressiva degradació de la conducta cívica ha engendrat preocupació a tot Europa. Al principi vam sentir queixes al voltant de la crisi del que sempre s'ha anomenat *bona educació*. Més tard, ens va sorprendre la freqüència amb què es produïen actes de vandalisme o incivisme públic. Més preocupant encara ha estat l'aspecte que han anat prenent les coses a les escoles, on se suposa que la disciplina, el respecte a l'autoritat del mestre i la bona conducta han de trobar aixopluc natural. O, per extensió, en altres marcs semblants, com en hospitals o ambulatoris, on és inconcebible que un pacient es llanci a atonyinar el seu metge.

És, doncs, sensat que els governs i els parlaments europeus ja hagin legislat o s'apressin a fer-ho per reintroduir la bona conducta cívica. Com a pas perquè imperi el civisme, el Govern espanyol està treballant en un projecte d'assignatura que portaria el títol d'Educació per a la Ciutadania.

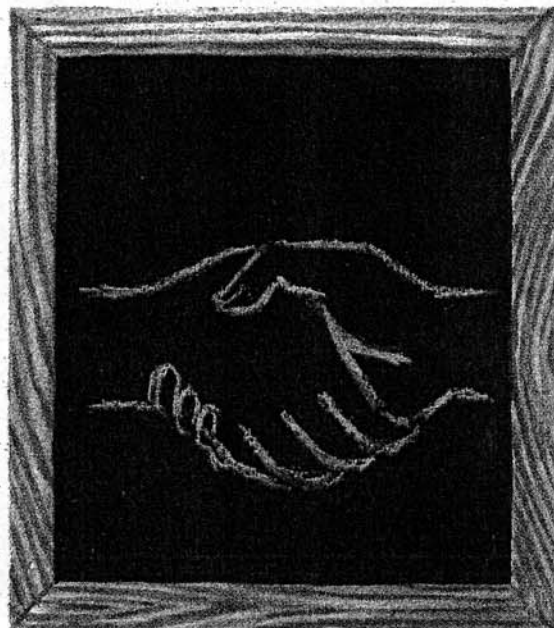
LA SETMANA passada, la ministra d'Educació, **Mercedes Cabrera**, acompanyada pel secretari d'Estat **Alejandro Tiana**, va convocar una reunió d'experts i representants de cossos responsables —com els membres del Consell Escolar— per exposar el projecte i analitzar amb ell els diversos aspectes d'aquesta assignatura o *àrea específica d'ensenyament*. Tots dos van expressar la intenció que es transmetria el projecte a les autoritats autonòmiques i que es comptaria amb aquestes.

La posició del ministeri és que l'ensenyament transversal del civisme (compartida per diverses assigna-

tures) no està donant els resultats desitjats, així que convé introduir una assignatura d'ètica pública que instrueixi els nostres més joves conciutadans en l'art de ser-ho. L'opinió dels assistents va coincidir majoritàriament en la necessitat d'aquesta disciplina, però va presentar algunes reserves.

El primer escull del projecte és superar el perill que una assignatura dedicada a la bona conducta no degeneri en un ensenyament tou, fàcil, de segon rang, si no de tercer, és a dir, en una *maria* innecessària, que, a més a més, aviat seria vista com un destorb pel temps que menjaria a altres assignatures —història, llengua, matemàtiques— que necessiten disposar d'un horari suficient. És, doncs, del tot fonamental dotar d'un contingut sòlid i examinable l'assignatura, mitjançant materials que, com el coneixement de la Constitució del 1978, podrien evitar vaguetats des del primer moment.

Un altre, no menys espinós, és que l'assignatura es doti d'un cos docent totalment adequat. Sense apel·lar al gremialisme, no seria aconsellable que s'afegís sense més ni més l'ensenyament d'aquesta assignatura als que ensenyen Filosofia o Ciències Socials en detriment d'aquestes assignatures. ¿Com i quan es formen els mestres d'Educació per a la Ciutadania? No únicament els tècnics del ministeri i de

CABA

La desídia dels pares, la misèria de la cultura mediàtica (¿cultura?) i la incapacitat per a l'austeritat i la renúncia no auguren un futur falaguer

les autonomies han de tenir la paraula, sinó també els representants dels mestres.

No és difícil imaginar-se les crítiques que sorgiran davant d'un projecte semblant. Les que vindran de la dreta són perfectament predictibles. Abans que ho llegeixin, acusaran els governants d'imposar una ètica laica i permissiva, en què s'imposen els més perniciosos valors del relativisme racionalista i ateu. Encara que estiguem acostumats a les jeremiades reaccionàries de la nostra lamentable dreta, això no significa que les puguem ignorar. Amb una paciència inesgotable, caldrà insistir que l'educació cívica és neutra en allò que afecta els dogmes religiosos i gens hostil, tot al contrari, respecte a valors com els representats per la família, la solidaritat entre els ciu-

dans i la fraternitat cap a les persones més desvalgudes.

Des de l'esquerra no faltaran els que vegin en el projecte un esforç cosmètic per demostrar que el Govern està del costat de la bona conducta, però creguin que així no aconseguirà imposar-la. El perill que hi pugui haver alguna cosa d'això és menor si les autoritats educatives prenen les mesures necessàries per dotar de contingut sòlid l'assignatura i construir un cos docent eficaç i competent per impartir-la. De recursos n'hi ha. Només s'ha de veure en què s'inverteixen els diners que paguem els contribuents. Si no es posa en vigor l'assignatura d'Educació per a la Ciutadania amb determinació, rigor i pressupost, val més deixar les coses tal com estan.

EN MOLTS col·legis públics de diversos països europeus es va haver de recórrer a treballadors socials que anessin recuperant alumnes que, si no s'anaven a buscar, no anaven a classe. Ara, alguns centres han hagut de ser patrullats per guàrdies i gendarmes. Dins de les aules, les agressions al professorat augmenten. Les coses empitjoren arreu.

L'educació dels joves per transformar-se en ciutadans de bé no dependrà, doncs, només d'aquesta assignatura. La desídia dels seus propis pares, la misèria de la cultura mediàtica (¿cultura?) en què es troben sumits, la incapacitat per a l'austeritat i la renúncia —dos elements essencials per a la formació del caràcter— que promou el clima moral dels nostres dies no auguren un futur falaguer per al civisme. Però si la generació que en aquests moments es troba als llocs de responsabilitat no pren les mesures necessàries, haurà comès, haurem comès, la més covarda traïció als nostres propis conciutadans. A nosaltres mateixos. ■

Catedràtic de Sociologia.